

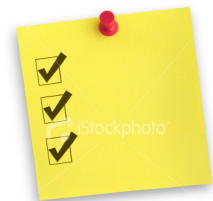
Tataiso/Lenane la tlhahlobo bakeng sa ho kgetha setsi sa tlhokomelo sa nako e telele

Phihlello lapeng

- Na se haufinyale le ba lelapa le metswalle?
- Na se sebakeng se fihlellehang ka maoto le: sebaka sa borapedi; mabankele; banka, poso?
- Na se haufi le sebaka sa diketsahalo tsa setjhabeng tseo modudi a ntseng a nka karolo ho tsona?
- Na se sebakeng seo a se tlwaetseng kapa sebakeng se setjha?
- Na sebaka seo se bolokehile?

Maikutlo a Pele

- O fumane kamohelo e jwang haeba o fihla o sa lebellwa?
- Setswalle sa basebetsi?
- Na ho bolokehile, ho hlwekile le ho kgabiswa ka tsela e hohelang?
- Na ho na le menko e utlwahalang (haholo moroto)?
- Na badudi ba bonahala ba thabile le ho ba le seo ba se etsang, kapa ba dutse ba shebile sepakapakeng?
- Na o bone basebetsi le badudi ba dutse ba qoqa mmoho?
- Na ho na le mang kapa mang hara badudi ya neng a tlameletswe setulong sa hae?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

Melao le melawana

- Hlahloba dilaesense le ngodiso ya lehae leo.
- Na o ikutlwa o phutholohile ka melao le melawana ya lehae leo?
- Na se na le melao e boima?
- Na badudi ba tlamellwa ho ya robala ka dinako tse behilweng?
- Na dinako tsa baeti di laolwa ka tsela e thatafaditsweng haholo? Leano la ho boloka bakudi ba fokolang ba tsitsitse ke efe?

Tsa ditjhelete

Ref. cbonita.brinkster.net

- Na o tla kgona ho lefa ditefiso bakeng sa lehae leo?
- Keketso ya selemo le selemo ya ditefiso ke bokae?
- Na o tla kgona ho lefa ho ya ho ile?
- Haeba o na le 'medical aid' / tshireletso / inshoreense ya kgolofalo – na e tla lefella ditjeho dife kapa dife tsa lehaeng lee?
- Na ho na le ditjeho tsa tlatsetso tsa lehaeng leo tseo e seng karolo ya rente ya kgwedi le kgwedi / levy?

Badudi

- Na ho na le komiti ya baudi?
- Na ho na le metjha bakeng sa badudi hore ba ipelaetse? Na ho na le monamodi?
- Na badudi ba kgothaletswa ho dula ba le mafolofolo mmeleng le kelellong le ho iketsetsa dintho ka hohle ka moo ba kgonang le ka moo ho dumelehang?
- Na badudi ba dumeletswe ho thusa ka mesebetsi ya lehaeng?
- Na badudi ba bitswa ka mabitso a bona ke basebetsi?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

- Na ba bang ba badudi ba bonahala ba na le kamohelo?
- Na ke lehae le kopantseng banna le basadi?
- Na badudi ba kgothaletswa kapa ba tlamellwa ho tswa ka diphapusing tsa bona motshehare?

Basebetsi

- Ho hlokeha hore ho be le basebetsi ba boleng bo phahameng – kopano ya badudi.
- Na lehae le na le palo e phahameng ya badudi ba kenang le ba tswang?
- Na ho na le palo e lekaneng ya bahlokamedi ba mosebetsing bakeng sa tjhifi e nngwe le e nngwe?
- Ke basebetsi bafe ba fumanehang / ba fumanehang nako ya dihora tse 24 ka letsatsi?
- Na basebetsi ba fumana thupello e tswelang?

Mekgwatshebetso Polokeho/Tlhokomediso

- Na ho na le dirempe mme na ho na le phihlello e bonolo bakeng sa diwilitjhere hohle lehaeng leo?
- Na ho na le kganya e lekaneng lehaeng leo?
- Na ho na le ditshepe tsa boitshwareletso tsa polokeho diphasejeng?
- Na foloru ke e etseditsweng ho se thelle?
- Na ho na le dikonopo tsa tlokotsi tse fihlillehang ha bonolo:
- Na ho na le diphaseje le ditepisi tse bonesitsweng hantle?
- Na ho na le lifiti lehaeng leo haeba le na le mekato e fetang bon-

- *There needs to be a high quality staff – resident interaction.*
- *Are there visible and accessible fire hydrants?*
- *Are there smoke alarms?*

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

ngwe?

- Na ho na le morero wa pholoso boemong ba tlokotsi?
- Na ho na le dipompo tsa ditimamollo tse bonahalang le ho fihelleha?
- Na ho na le dialamo tsa mosi?
- Na ba na le dithupelo tsa kgafetsa bakeng sa pholoso ho qhomeng ha mollo?
- Na ba hoketswe khampaning ya phallelo ya balebedi ba hlometseng?
- Ke ditlhophiso dife tse ding tsa tshireletso tse teng lehaeng leo?
- Na lehae leo le sireletsehile ho tsa taolo ya ho kena le ho tswa / lebota le potileng sebaka, jj.?
- Ke thepa efe ya tshohanyetso ya bongaka e fumanehang lehaeng leo?
- Na mabokose a ho lahlela dintho a fumaneha bakeng sa badudi?
- Na dikopo tse nyane tsa maemo a tlokotsi di a fumaneha bakeng sa badudi ha ba tswetse kante?

Mehlopi ya ditjhelete ya lehae leo

- Ke bo mang ba tsheheditse lehae leo haholo ka ditjhelete?
- Na ke mokgatlo o etsang kapa o sa etsang phaello?
- Na ho na le sebopelo sefe kapa sefe sa dithuso tsa tjhelete (haeba tlhokomelo ya tlatsetso bakeng sa maqheku a fokolang e hlokeha) haeba modudi a sa kgone ho e lefa?
- Na ke morero wa tokelo ya bophelo?

Diphapusi tsa ho robala

- Na o kgona ho bona kante ho tswa phapusing eo?
- Na ho na le kganya e lekaneng?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

- Na ho na le bothata ba mongobo phapusing eo?
- Na diphapusi di na le feneshara kapa tjhe?
- Na ke phapusi ya motho a le mong kapa ba babedi?
- Na modudi o dumeletswe ho ba le ketele, thoustara, jj., ka phapusing?
- Na ho na le dikgokelo tsa dipolaka tse lekaneng ka phapusing eo (bakeng sa lebone la tafole ya bethe, ketele, radio, seomisa-moriri, jj.) haeba ho se jwalo, na diadaptara di dumeletswe?
- Na ho na le tshepe ya tshohanyetso /konopo ya tshohanyetso ka phapusing eo?
- Na ho na le dikhaboto le dilae ka phapusing?
- Ke feneshara le thepa efe ya motho e dumeletsweng?
- Na baeti ba dumeletswe ka diphapusing?
- Na badudi ba dumeletswe ho ba le difounu tsa poraefete ka phapusing ya bona?
- Na badudi ba felwa dijo ka diphapusing tsa bona haeba ba sa ikutlwe hantle?

Diphapusi tsa ho hlapela

- Ke ya motho ka mong kapa di kopanetswe?
- Bate le/kapa shawara?
- Na ho na le konopo ya boemo ba tlokotsi ka phapusing ya ho hlapela?
- Na e loketse leqheku (k.h.r. na e lokiseditswe ditlhoko tsa motho wa leqheku) – ho etsa mohlala e na le difuluru tse sa thelleng ka dibateng, mehele bateng, diketane tsa shawareng, jj.
- Na ho na le phihlello ka wilitjhere ka phapusing ya ho hlapela?
- Na thuso ka ho hlapa le ho shawara e a fumaneha ho badudi ba sa hlokeng tlhokomelo ya bakudi ba fokolang, haeba ho hlokeha?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

Dikitjhini, Diyo le Dino

- Dinako tsa diyo ke dife?
- Na diyo ke tsa boleng le motswako o mongata?
- Na ditlhophiso di entswe bakeng sa diyo tsa phepo e kgethehileng (j.k. proteine e phahameng; diyo tsa batho ba nang le tswekere; tse nang le mafura a tlase; kosher; meroho; halaal; jj.)
- Na ba na le setsebi sa tsa diyo tse fumanehang ho bona?
- Na ho na le diphetolo tsa beke le beke bakeng sa dimenu, mme na dimenu di fetolwa kgafetsa?
- Na di-dessert le ditholwana di theha karolo ya diyo tsa kamehla?
- Na diyo tse phakwang di lekane? Na motho o kgona ho ipheta?
- Na ho na le dibaka tse arohaneng bakeng sa ho lokisetsa diyo / ho hlatswetsa dijana le ho lahlela matlakala?
- Na baeti ba dumeletswe ho jela ka phapusing ya ho jela? Ka tjehe e kae?
- Na ho ke ho be le diyo tse kgethehileng (j.k. bakeng sa matsatsi a phomolo ya bodumedi, matsatsi a tswalo, jj.)?
- Na badudi ba fumana diyo tse phuthetsweng ha ba tswile bakeng sa letsatsi?
- Na jwala bo dumeletswe sebakeng seo
- Na ho na le teye e fuwang badudi kgafetsa ke lehae leo (j.k. Hoseng le thapama) mme na ho na le letho le fanwang mmoho le teye eo?

Serapa

- Na ho na le serapa?
- Na serapa se fihlelleha ha bonolo ho badudi?
- Na badudi ba mafolofolo haholo ba kgothaletswa ho thusa ka serapeng?
- Na ho na dibanka tsa ho dula kante?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

- Na ho na le tselana e loketseng ho otlolla maoto ka serapeng? Na ho na le boitshwareletso tselaneng eo?
- Na serapa seo se a boneswa bosiu?

Ke ditshebeletso dife tsa tlatsetso tse fanwang ke lehae leo?

- Moalafi wa maoto (chiroprapist)?
- Tokiso ya moriri/Sebaka sa ho kuta moriri?
- Kalafo ya mmele ka dioli/thapollo/dikalafo tse ding?
- Tuck shop kapa kantini?
- Tleliniki ya Motshehare/Diphapusi tsa Tlhahlobelo?
- Na meriana e a fanwa haeba badudi ba sa Fokoleng ba hloka tshebeletso ee?
- Ke ditshebeletso dife tse ding tsa tlatsetso tse fumanehang (j.k. Thekolohelo; Kalafo ya Mmele ka Mesebetsi; Kalafo ya Thapollo ya Mmele; Kalafo ya Puo)
- Na ho na le ngaka e fumanehang maamong a tshohanyetso?
- Na ho na le diphapusi tsa mesebetsi)?
- Na ho na le lenaneo la mesebetsi le boikwetliso tsa kgafetsa bakeng sa badudi?
- Na badudi ba kgothaletswa ho ithuta ditsebo tse ntjha?
- Na maeto afe kapa afe a kante, ho intsha, dilektjhara, dipuo le dipontsho di a hlophiswa bakeng sa badudi?
- Na ho na le seabo se bapalwang ke setjhaba lehaeng leo?
- Na ba na le baithaopi ba nkang karolo kgafetsa lehaeng leo?
- Na ho na le phapusi ya ho phomola e nang le thelevishene le e se nang yona? Na thelevishene e buletswe letsatsi lohle?
- Na thelevishene ya sathalaete e a fumaneha?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

Boiketlo ba balekane le Boikgutso

- Na banyalani ba dumeletswe ho kopanela phapusi?
- Na badudi ba dumeletswe ho etsa thobalano lehaeng leo?
- Na badudi ba dumeletswe ho ba le boikgutso lehaeng leo?
- Na basebetsi ba kokota pele ba kena diphapusing?
- Na boikgutso bo teng bakeng sa ho etsa mehala?
- Na ho na le dibaka tsa poraefete tsa baeti bakeng sa badudi ba kopanetseng phapusi?

Baeti

- Na badudi ba dumeletswe ho tswela kantle bakeng sa matsatsi/mafelo a beke le matsatsi a phomolo?
- Na baeti ba ka tla le ho eta ka nako efe kapa efe kapa ka dinako tsa baeti feela?
- Na ho na le phapusi ya poraefete bakeng sa baeti?
- Na baeti ba tlameha ho saena ha ba fihla?
- Na seng / metswalle e kgothaletswa ho nka karolo tlhokomelong ya badudi?

Dibaka tsa Bakudi ba Fokolang

- Fumana hore ke ditjeho/phumaneho efe ya tlatsetso e teng bakeng sa tlhokomelo ya bakudi ba fokolang, leha eba ba sa e hloke qalong.
- Na ho na le basebetsi ba rupetsweng ka ho kgetheha bakeng sa ho sebetsa sebakeng see? (Ho tlameha ho ba le Mooki ya Rupetsweng, e seng feela Mothusi wa Mooki).
- Na o hlokwa ho sebedisa ngaka ya lehae kapa na o ka sebedisa ngaka ya hao?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

- Na baeti ba dumeletswe ho etela sebaka sa tlhokomelo ya badudi ba fokolang haeba ba batla?
- Na ho na le bokudi / kgolofalo efe kapa efe eo ba sa kgoneng ho sebetsana le yona lehaeng leo?
- Matlakala a thepa ya bongaka a lahlwa jwang lehaeng leo?
- Na diwili tsa motho ha a se a shwele di a ananelwa?

Tse ding

- Na ho na le dibaka tse bontshitsweng tsa ho tsubela le moo ho sa tsubelweng?
- Na diphofotswana tsa batho di dumeletswe bakeng sa molemo wa ho alafa kelello lehaeng leo?
- Na badudi ba dumeletswe ho tla le diphofotswana tsa bona?
- Na badudi ba hlatswetswa sebakeng seo kapa ho tla batho ba tswang kante?
- Na badudi ba tla kgona ho phethahatsa ditlhoko tsa bona tsa tsa semoya lehaeng leo?
- Na ho na le sebopeho sefe kapa sefe sa dipalangwang tse fumanehang bakeng sa ho ya ma-benkeleng / ho intsha / ho ya ngakeng?
- Haeba badudi ba ntse ba le mafolofolo na ba ka ba le makoloi a bona sebakeng seo? Na ho na le sebaka se bolokehileng sa ho paka se fihlillehang ha bonolo?
- Na ho kile ha ba le ditletlebo dife kapa dife / dinyewe kgahlanong le lehae leo?
- Na ba na le leano le mabapi le diketsahalo tsa tlhekefetso ya maqheku? Di sebetswa jwang ha di hlahella?
- Nako ya tlhokomediso bakeng sa modudi ya batlang ho tswa lehaeng leo e telele bo bokae?

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

DIREFERENSE

Coni N; Davison W; Webster S

Lecture Notes on Geriatric Care 1993, 4th Edition, Blackwell Science Ltd, Oxford

Breitng J C

Caring for Older Adults – Basic Nursing Sills and Concepts. 1987, W B Saunders Company

Mokgatlo wa Bareki

The Which? Guide to an Active Retirement 1995; Financial editor: Jane Vass. Published by Which? Ltd, London

Garignan A. M

Gerontologic Nursing. 1995, Delmar Publishers, New Jersey

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org *www.dementiasa.org*

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679

Dinoutsu:

Contact us:

Tel: (021) 421 0077/78
Email: info@dementiasa.org
Or support@dementiasa.org

3rd Floor,
State House,
3 Rose Street,
Cape Town

P.O. Box 16421
Vlaeberg
8018

www.dementiasa.org

Please contact the DEMENTIA SA Office

Support | Awareness | Education | Counseling | Training | Resource centre | Advocacy
info@dementiasa.org or support@dementiasa.org www.dementiasa.org

National Helpline 0860 MEMORY / 0860 636 679